

Historiska institutionen

Stockholms
universitet

Idrottsrelaterad forskning och utbildning – vad finns och vad behövs?

Utblick mot Sverige (ur ett kommunperspektiv)

Historiska institutionen

Paul Sjöblom

- Forskare och lärare vid Historiska institutionen, Stockholms universitet.
 - Forskningsområden: idrottspolitik, idrottsanläggningar, idrottsföreningar, elitidrottssystem- och tävlingsmiljöer, antidopingstrategier.
- Idrottsledare, tränare och styrelsemedlem, på lokal nivå inom Riksidrottsförbundet.
 - Aktiv ledare inom fotboll, ishockey och innebandy.
 - Engagerad förälder inom gymnastik, simning och kampsport.

(Webb)Publikationer i urval

- Sjöblom, Paul (2014). *Idrott åt alla i en förtätad storstad. En kartläggning, empirisk studie och analys av breddidrottens anläggningsstruktur och intressenter i Stockholms stad*. FoU-rapport 2014:1. Stockholm: Stockholms idrottsförbund, SIF.
- Sjöblom, Paul (2013). "Den samhällsnyttiga idrotten". I Torbjörn Nilsson (red.), *Du sköna nya stad. Privatisering, miljö och EU i stockholmspolitiken*. Stockholm: Stockholmia förlag, s. 167-215.

(Webb)Publikationer i urval

- Sjöblom, Paul (2013). *Regionala idrottsanläggningar. Kartläggning och förslag till prioriteringar i Stockholms län*. FoU-rapport 2013:1. Stockholm: Föreningen Storstockholms Kultur- och Fritidschefer, FSKF, och Stockholms Idrottsförbund, SIF, 41s.
- Sjöblom, Paul & Fahlén, Josef (2012). "Good sport environments: a study of collective fundamental values and their importance for activity principles in Swedish club sport". *Swedish Journal of Sport Research*, organ för Svensk förening för beteende- och samhällsvetenskaplig idrottsforskning, Vol. 1 2012, s. 1-28.

(Webb)Publikationer i urval

- Sjöblom, Paul (2011). *Kunskapsöversikt. Nutida samhällsrelaterad idrottsforskning i Sverige och några jämförbara länder*. Stockholm: Sveriges kommuner och landsting, 66s.
- Sjöblom, Paul & Fahlén, Josef (2010). "The Survival of the Fittest: Intensification, Totalization and Homogenization in Swedish Competitive Sport". *Sport in Society: cultures, commerce, media, politics*, Vol. 13, No.4, May 2010, s. 704-718.

(Webb)Publikationer i urval

- Sjöblom, Paul & Fahlén, Josef (2008). *Idrottens anläggningar – ägande, driftsförhållanden och dess effekter*. FoU-rapport 2008:2. Stockholm: Riksidrottsförbundet, 99s.
- Sjöblom, Paul (2007). "Nordisk idrottspolitik i brytningstid. Kritiska reflektioner från en svensk lokal horisont", *Idræt, nation og politik – nordiske komparationer. Idrætshistorisk årbog 2007*, organ för Dansk idrætshistorisk forening, s. 83-95.

(Webb)Publikationer i urval

- Sjöblom, Paul. (2006). *Den institutionaliserade tävlingsidrotten. Kommuner, idrott och politik i Sverige under 1900-talet*. Stockholm: Acta Universitatis Stockholmiensis, Stockholm Studies in History 83, 551s.
- Sjöblom, Paul & Sandahl, Björn (2004). "Idrottsrörelse med identitetsproblem". *Svensk idrottsforskning*, organ för Centrum för idrottsforskning, Nr. 2 2004, s. 52-55.

(Webb)Publikationer i urval

- Sjöblom, Paul (2003). "Idrott på gräsrotsnivå – föreningsaspekten". *Svensk idrottsforskning*, organ för Centrum för idrottsforskning, Nr. 2 2003, s. 35-40.
- Sjöblom, Paul (2003). "Hjälper det att tvivla på tävlingsidrotten? Kritiska betraktelser av den svenska idrottsrörelsen mot en dansk horisont". *Idrott, historia och samhälle*, Svenska idrottshistoriska föreningens årsskrift 2003, s. 83-99.

Syftet med projektet: "kunskapsöversikt"

- Skapa kunskapsöversikt om nutida samhällsrelaterad idrottsforskning:
 - ...utifrån publicerad forskning – sökbar via webben.
 - Sammanställning av forskningsresultat.
- Inventera forskningsläge:
 - Forskningsinriktning; Forskare; Institutioner, Publikationskanaler.
- Diskutera forskningsbehov:
 - ...utifrån forskningsläge och i jämförelse med Skandinavisk och brittisk forskning.
 - ...utifrån SKL:s och deras medlemmars önskemål.

Historiska institutionen

Definitioner

- "Forskning" =
 - Systematisk kunskapssökning, kunskapsuppbyggnad och kunskapspresentation.
 - ...utförd (och granskad) av disputerade forskare.
- "Nutida samhällsrelaterad idrottsforskning" =
 - Forskning som berör idrottens politiska, ekonomiska och sociala förutsättningar och betydelse i dagens samhälle.
- "Samhällsrelevant" och "samhällsnyttig" idrottsforskning =
 - Forskning som handlar om vad som uppfattas vara aktuella samhällsproblem och som kan bidra till lösningar på dessa problem (genom att belysa och diskutera dem) utifrån ett idrottsrelaterat perspektiv.

Historiska institutionen

"Samhällsrelevans" & "Samhällsnytta"

- Utgångspunkt: Idrottsforskningen bör vara användbar för beslutsfattare i kommuner och regioner!
 - Anses det att forskning behövs?
 - När forskningsresultat fram och är tillgängliga?
 - Används befintliga forskningsresultat – hur, och om inte, i så fall varför?
- I kommunenkäten svarar 95% av kommunernas idrotts- och fritidschefer att man är i behov av mer forskningsbaserad kunskap.
- 58% svarar att man använder forskning som beslutsunderlag, men endast 5% att man har tillgång till användbar forskning i den utsträckning som behövs.

"Samhällsrelevans" & "Samhällsnytta"

- Inom vilka idrottsrelaterade ämnesområden anser kommunerna att det behövs mer kunskapsförstärkning och kunskapsöverföring?
(10-i-topp)
 - Barn & Ungdom, 45%; Nya idrottsformer, 42%; Rum & Arenor, 40%; Socialisation & Integration, 40%; Samverkansfrågor, 38%; Hälsa & Motion, 30%; Jämlikhet & Jämställdhet, 30%; Idrottspolitik, 25%; Ledning & Ledarskap, 22%; Droger, 20%.
- Vad bör förändras för att forskningen ska komma mer och bättre till användning?
 - Annan typ av forskning?
 - Annan typ av forskningspresentation?
 - Presentation i andra kanaler?

Slutsatser

- De disputerade forskare som kontinuerligt bedriver samhällsrelaterad idrottsforskning i Sverige uppskattas till ca 50-stycken och finns vid 15 olika universitets- och högskoleinstitutioner.
- Den samhällsrelaterade idrottsforskningen har en ganska stor bredd avseende ämnesingångar, men barn- och ungdomsidrotten är i huvudsakligt fokus (nästan uteslutande den RF-ledda) och jämlikhetsperspektivet dominerar ("idrott åt alla").

Slutsatser

- Det finns stora brister inom vissa ämnesområden.
 - Specifika förbunds- och grenundersökningar.
 - Idrottens rum och arenor (utom Näridrottsplatser).
 - Idrottspolitik, i synnerhet policy- och konsekvensanalyser.
 - Idrottens ekonomi och juridik.
 - Handikappidrott och idrott ur ett integrationsperspektiv.
 - Alternativa/nya idrottsformer utanför RF såsom äventyrs- och upplevelseidrott (brädåkning), kommersiell idrott (t.ex. evenemang och gym/fitness) samt spontanidrott (både organiserad och oorganiserad).
 - Idrottens samverkan med andra sektors-/verksamhetsområden.

Historiska institutionen

Slutsatser

- Det finns få stora och långåriga forskningsprojekt.
- Det finns få ämnesövergripande och tvärvetenskapliga forskningsprojekt.
- Det finns få länderjämförande forskningsprojekt och forskningsstudier.
- Det finns få forskningsöversikter av evidensbaserad karaktär. (Efterfrågas av SKL).
- Ofta är forskningsstudierna beställda (uppföljningar, mätningar, kunskapssammanställningar) – Fri, problembaserad forskning sker främst i form av doktorsavhandlingar.
- Sällan har forskningen "best-practice" inriktning (d.v.s. med rekommendationer).

Diskussion

- För att forskningen ska vara "samhällsrelevant" och "samhällsnyttig" behöver politiker och tjänstemän såväl som idrottens företrädare bjudas in till att identifiera nya ämnesområden och formulera nya frågor utifrån givna problem.
- För forskning krävs alltid forskningsmedel – vem står för dem?
 - Forskningsråden; CIF; RF; SKL; Kommuner/Regioner.
- För att forskningen ska kunna genomföras effektivt måste forskarna välkomnas och ges tillgång till relevanta data.
 - Tryckt och icke tryckt skriftligt material; Intervjuer med nyckelpersoner, Deltagande observation vid möten, etc.

Diskussion

- För att forskningsresultaten ska nå ut behövs det mötesplatser anpassade för just detta ändamål.
 - Nätverk; Debattforum; Nyhetsbrev; Tidskrifter; Konferenser; Workshops; Utredningar; Referensgrupper, m.m.
- För att forskningsresultaten ska nå ut behövs det också förmedlare av resultaten, som på ett pedagogiskt sätt kan föra över information och hjälpa till att tolka och diskutera den.
- Vem eller vilka tar rollen som vägledare och övergripande samordnare?
 - SKL; Kommunsammanslutningar; Regionerna; Universitet och högskolor; RF; Samverkansorgan (idrott – offentlig sektor – akademi).

Historiska institutionen

TACK!

- paul.sjoblom@historia.su.se
- <http://www.historia.su.se/forskning/forskningsomraden/idrottshistoria/paul-sjoblom-1.27699>